

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministro 2012 m. birželio 28 d.
įsakymu Nr. V-1049

MOKYMOSI PAGAL FORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMAS (IŠSKYRUS AUKŠTOJO MOKSLO STUDIJŲ PROGRAMAS) FORMŲ IR MOKYMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato mokymosi pagal bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas formas ir mokymo organizavimą pagal šias formas.

2. Aprašas skirtas švietimo teikėjams, vykdančioms bendrojo ugdymo, profesinio mokymo programas, ir asmenims, siekiantiems įgyti pradinį, pagrindinį, vidurinį išsilavinimą ir (ar) kvalifikaciją ar geriau pasirengti tolesniam mokymuisi. Aprašu siekiama sudaryti sąlygas švietimo sistemos lankstumui, atvirumui, skatinti asmenų mokymąsi visą gyvenimą.

3. Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804).

II. MOKYMOSI FORMOS IR MOKYMO PROCESO ORGANIZAVIMO BŪDAI

4. Mokymosi pagal bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas formos yra šios:

4.1. grupinio mokymosi forma, kai tam tikram laikotarpiui sudarytos mokinių grupės (klasė, jungtinė klasė, profesinio mokymo grupė, pogrupis, laikinoji grupė, specialioji medicininė fizinio pajėgumo grupė ar kita) (toliau – klasė, grupė) mokosi mokytojų mokomos;

4.2. pavienio mokymosi forma, kai tam tikrą laikotarpį mokinys mokosi individualiai mokomas mokytojo, ar individualiai, periodiškai dalyvaudamas grupinėse ir (ar) individualiose mokytojo konsultacijose.

5. Grupinio mokymosi forma įgyvendinama šiais mokymo proceso organizavimo būdais:

5.1. kasdieniu – mokiniai reguliariai, 5 dienas per savaitę, lanko mokyklą ir nuosekliai mokosi mokomi mokytojų pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas; suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas; profesinio mokymo programas;

5.2. neakivaizdiniu – mokiniai reguliariai, kartą per savaitę, renkasi į mokyklos organizuojamas sesijas, nuosekliai mokosi mokomi ir konsultuojami mokytojų pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas (visų dalykų, atskirų dalykų ar jų modulių) arba mokosi 2–3 dienas per savaitę mokytojų komandos mokomi pagal produktyvaus mokymo programą, atitinkančią pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, arba pagal individualius planus sudarytose klasėse, grupėse mokomi mokytojų pakartotinai mokosi pageidaujimų vidurinio ugdymo programos dalykų;

5.3. nuotoliniu – mokiniai reguliariai, 5 dienas per savaitę, būdami skirtingose vietose, naudodami informacines komunikacijos priemones ir technologijas, susijungia į klasę, grupę ir nuosekliai mokosi mokomi mokytojų pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas; suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas; profesinio mokymo programas.

6. Pavienio mokymosi forma įgyvendinama šiais mokymo proceso organizavimo būdais:

6.1. individualiu – mokinys, individualiai mokomas mokytojo, nuosekliai mokosi specializuoto ugdymo krypties programos kai kurių muzikos, dailės, menų, sporto ir (ar) kitų ugdymo dalykų;

6.2. savarankišku – mokinys savarankiškai mokosi pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas (visų dalykų, atskirų dalykų ar jų modulių), profesinio mokymo programų modulius. Savarankiškai besimokantiems asmenims mokytojai mokykloje teikia grupines ar individualias konsultacijas;

6.3. nuotoliniu – mokiniai, savarankiškai mokydami pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas (visų dalykų, atskirų dalykų ar jų modulių); suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas (visų dalykų, atskirų dalykų ar jų modulių); profesinio mokymo programų modulius, būdami skirtingose vietose, naudodami informacines komunikacijos priemones ir technologijas, jungiasi su mokytoju ir dalyvauja grupinėse ar individualiose mokytojo konsultacijose.

III. MOKYMO ORGANIZAVIMAS

7. Mokiniai gali mokytis grupinio ar (ir) pavienio mokymosi formomis, taip pat gali būti mokomi vienu ar keliais mokymo proceso organizavimo būdais.

8. Mokymosi formos ir mokymo proceso organizavimo būdai taikomi atsižvelgiant į mokyklos paskirtį, mokinio vienu metu lankomų mokyklų skaičių – pagal tą pačią formaliojo švietimo programą mokosi vienoje ar keliose mokyklose; mokinio mokymąsi vienu metu mokykloje ir darbo vietoje, pas kitą švietimo teikėją pagal tą pačią formaliojo švietimo programą.

9. Kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu mokomi:

9.1. pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas 7(6)–18 metų (iki 21 metų – turintys specialiųjų ugdymosi poreikių) mokiniai;

9.2. pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas: suaugę asmenys, siekiantys įgyti aukštesnio lygmens išsilavinimą (nebaigę pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo programos); turintys nepatenkinamų metinių įvertinimų ir siekiantys likviduoti dalyko(ų) išsiskolinimus; turintys pagrindinį išsilavinimą ir pageidaujantys geriau pasirengti toliau mokytis; mokęsi pagal tarptautinio bakalaureato diplomo programą ir negavę diplomo; 16–17 metų dirbantys jaunuoliai; nepilnametės, esančios nėštumo ir gimdymo atostogose; nepilnamečiai, auginantys savo vaikus;

9.3. pagal profesinio mokymo programą mokiniai nuo 14 metų.

10. Neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu mokomi:

10.1. pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas (visų dalykų, atskirų dalykų ar jų modulių): suaugę asmenys, siekiantys įgyti aukštesnio lygmens išsilavinimą (nebaigę pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo programos); turintys nepatenkinamų metinių įvertinimų ir siekiantys likviduoti dalyko (ų) išsiskolinimus; turintys pagrindinį išsilavinimą ir pageidaujantys geriau pasirengti toliau mokytis; mokęsi pagal tarptautinio bakalaureato diplomo programą ir negavę diplomo; 16–17 metų dirbantys jaunuoliai; nepilnametės, esančios nėštumo ir gimdymo atostogose; nepilnamečiai, auginantys savo vaikus;

10.2. pagal produktyvaus mokymo programą 15–17 metų jaunuoliai, turintys mokymosi sunkumų arba grįžusieji į švietimo sistemą po to, kai buvo iš jos iškritę, norintys socializuotis, pritaipyti švietimo sistemoje per pasirinktą ir asmeniškai patrauklią darbo veiklą;

10.3. pagal suaugusiųjų vidurinio ugdymo programą pakartotinai pageidaujamų dalykų asmenys, turintys vidurinį išsilavinimą.

11. Nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (grupinio mokymosi forma) mokomi:

11.1. 11–18 metų (iki 21 metų – turintys specialiųjų ugdymosi poreikių) mokiniai, negalintys mokytis kasdieniu būdu pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas:

11.1.1. besigydantys medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo sveikatos priežiūros įstaigoje, stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje medicinos pagalbą, ar namie, kuriems dėl ligos ar patologinės būklės gydytojų konsultacinė komisija yra paskyrusi mokymą namie;

11.1.2. turintys specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, pagal pedagoginės psichologinės tarnybos ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendaciją, ne ilgiau kaip vienus mokslo metus;

11.1.3. dalyvaujantys didelio meistriškumo sportininkų rengimo, tarptautinių dalykinių olimpiadų pasirengimo, tarptautinėje mokinių mobilumo (judumo) ar mainų programose;

11.1.4. nepilnametės, esančios nėštumo ir gimdymo atostogose, nepilnamečiai, auginantys savo vaikus;

11.2. 7–18 metų (iki 21 metų – turintys specialiųjų ugdymosi poreikių) mokiniai pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas laikinai išvykę į užsienį, taip pat mokiniai pagal Vaiko teisių apsaugos tarnybos rekomendaciją;

11.3. mokiniai, mokomi kasdieniu būdu pagal vidurinio ugdymo programą, atitinkamo dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio, jei nesusidaro laikinoji grupė;

11.4. asmenys, negalintys mokytis kasdieniu būdu pagal profesinio mokymo programos teorijos mokymo dalį dėl ligos, nėštumo ir gimdymo atostogų, vaiko auginimo, kitų šeiminių įsipareigojimų ar darbo, dalyvavimo didelio meistriškumo sportininkų rengimo programoje, arba mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, pagal pedagoginės psichologinės tarnybos ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendaciją ne ilgiau kaip vienus mokslo metus;

11.5. suaugę asmenys, negalintys nuosekliai mokytis pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas kasdieniu ar neakivaizdiniu būdais;

11.6. laikinai ir nuolat užsienyje gyvenantys asmenys, pageidaujantys mokytis pagal lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos programas.

12. Individualiu mokymo proceso organizavimo būdu mokomi specialiųjų ugdymosi poreikių dėl išskirtinių gabumų turintys mokiniai specializuoto ugdymo krypties programos kai kurių muzikos, dailės, menų, sporto ir (ar) kitų ugdymo dalykų.

13. Savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu mokomi:

13.1. pagal pradinio ugdymo programą 7(6)–10 metų besigydantys mokiniai: medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo sveikatos priežiūros įstaigoje, jeigu nesusidaro klasė; stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje medicinos pagalbą, jei jiems taikomas lovos režimas arba jei nesusidaro klasė; namie, jei dėl ligos ar patologinės būklės gydytojų konsultacinė komisija skiria mokymą namie;

13.2. pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas besimokantys 11–18 metų (iki 21 metų – turintys specialiųjų ugdymosi poreikių) mokiniai, dėl 13.1 punkte nurodytų priežasčių negalintys mokytis kasdieniu būdu ar nuotoliniu būdu (grupinio ir pavienio mokymosi formomis);

13.3. mokiniai, besimokantys pagal vidurinio ugdymo programą kasdieniu būdu atitinkamo dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio, jei nesusidaro laikinoji grupė;

13.4. pagal bendrojo ugdymo programą, profesinio mokymo programos teorijos mokymo dalį besimokantys mokiniai, kuriems dėl laikinai atimtos ar apribotos laisvės draudžiama mokytis klasėje, grupėje ir jeigu neturi galimybių mokytis nuotoliniu būdu (intranetu) grupinio ar pavienio mokymosi formomis.

14. Nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (pavienio mokymosi forma) pagal bendrojo ugdymo programas, profesinio mokymo programų modulius mokosi:

14.1. 11 punkte nurodyti asmenys, jei nesusidaro nuotoliniu būdu grupine mokymosi forma besimokančių mokinių klasė, grupė;

14.2. asmenys, kuriems dėl laikinai atimtos ar apribotos laisvės draudžiama mokytis klasėje, grupėje.

15. Vadovaujantis Aprašu mokymosi forma ir mokymo proceso organizavimo būdas pasirenkamas bendru mokinio, mokinio (išskyrus suaugusįjį) tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos vadovo sutarimu, atsižvelgus į mokinio mokymosi poreikius, specialiuosius ugdymosi poreikius ir mokyklos galimybes organizuoti mokymo procesą atitinkamu būdu, ir visa tai įteisinama mokymo sutartyje. Nesant galimybės mokytis pageidaujama mokymo proceso organizavimo būdu, mokiniui padedama susirasti kitą mokyklą, užtikrinančią tokį būdą.

16. Mokytis kiekvienu mokymo proceso organizavimo būdu, išskyrus individualų, savarankišką ir nuotolinį (pavienio mokymosi forma), sudaromas atskiros klasės ir grupės.

17. Mokymas organizuojamas vadovaujantis bendrojo ugdymo programų aprašais, bendrosiomis programomis, bendraisiais ugdymo planais, profesinio mokymo programomis, bendraisiais profesinio mokymo planais.

18. Mokinių mokymosi apskaita tvarkoma dienynuose (elektroniniuose dienynuose). Nuotoliniu būdu besimokančių mokinių lankomumo apskaita tvarkoma pagal prisijungimo prie virtualios mokymo aplinkos, elektroninio pašto ar internetinės telefonijos programų duomenis ir fiksuojama elektroniniame dienyne.

19. Mokykla, organizuojanti mokymą nuotoliniu būdu, turi užtikrinti nuotolinio mokymo aplinkos saugumą, prieigą prie nuotolinio mokymo aplinkos, apskaityti mokymo(-si) laiką nuotolinio mokymo aplinkoje, užtikrinti vertinimo procedūrų laikymąsi ir vertinimo informacijos apsaugą.

20. Laikinai išvykęs į užsienį mokinys, gali mokytis pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas nuotoliniu būdu (grupinio mokymosi forma), jei jo neturinčio 14 metų, vardu tėvai (globėjai) ar pats mokinys nuo 14 iki 18 metų, turėdamas tėvų (rūpintojų) sutikimą, deklaruojant raštu, kad nesimoko pagal bendrojo ugdymo programas toje šalyje, kurioje gyvena.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Mokykloje taikomos mokymosi formos ir mokymo proceso organizavimo būdai nustatomi mokyklos nuostatuose (įstatuose), atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikių įvairovės tenkinimą, mokyklos grupę, tipą, paskirtį, mokyklos turimas mokymo (-si) priemones, mokymo lėšas, mokytojų pasirengimą.

22. Mokiniui mokymo valandų skaičių per savaitę klasėje, grupėje, grupinėms ir individualioms konsultacijoms nustato bendrieji ugdymo planai ir bendrieji profesinio mokymo planai. Mokymo lėšos skiriamos pagal Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 (Žin., 2001, Nr. 57-2040; 2009, Nr. 158-7134). Asmenys, turintys vidurinį išsilavinimą, už mokytojų, pakartotinai juos mokančių pageidaujimų vidurinio ugdymo programos dalykų, darbą sumoka savo lėšomis. Mokytojų darbo apmokėjimas apskaičiuojamas teisės aktų nustatyta tvarka. Atlyginimo už mokymąsi mokėjimo tvarka įforminama mokymo sutartyje. Mokyklos gautos įmokos laikomos pajamomis, gautomis už teikiamas paslaugas, ir naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka.
